WEB TEXNOLOGIYALARINING TA'LIM SOHASIDA QO'LLANILISHI

Yuldashev Ulmasbek Abdubanapovich - Guliston davlat universiteti kata o'qituvchi

Sayfullayeva Nafosat Jahongir qizi - Guliston davlat universiteti talabasi

Bugungi kunda raqamli texnologiyalar shiddat bilan rivojlanib boryapti va har bir sohada zamon bilan hamqadam odimlashni taqozo etmoqda. Axborot olish va foydalanish tezligi juda yiriklashgan hozirgi davrda ta'lim tizimida raqamli texnologiyalardan foydalanish ta'lim sifatini oshirish va ijtimoiy faol yoshlarni tarbiyalashda katta axamyatga ega. Biz ilgari ta'lim dasturlarini an'anaviy usuli ya'ni ma'ruzani yirik xajmli kitoblar va qo'llanmalar orqali amalga oshirilgan shaklida olib borganmiz. Bu esa o'z navbatida ta'lim sifatining u qadar yuqori bo'lishini ta'minlamagan. Xozirda ta'lim sifatini ko'tarishda ta'limni raqamlashtirish jarayoni boshlangan.

Web texnologiyalari ta'lim sohasida keng qo'llaniladi va o'quvchi va o'qituvchilar uchun bir qancha imkoniyatlar yaratadi. Bu texnologiyalar o'quv jarayonini yanada qulaylashtirish, bilimlarni oshirish va interaktivlikni oshirishga yordam beradi. Quyidagi web texnologiyalari ta'lim sohasida keng qo'llaniladi:

Veb-saytlar: Veb-saytlar o'quv materiallarini, dars jadvalini, amaliy mashqlarni, testlarni va boshqa o'quv resurslarini o'z ichiga oladi. Bu saytlar orqali o'quvchilar o'z vaqtlarida o'quv materiallariga kirish, bilimlarini sinab ko'rish, vazifalarni bajarmoq va o'qituvchilar bilan aloqada bo'lishlari mumkin.

Massiv onlayn ochiq darslar (MOOC): MOOC platformalari, onlayn kurslar va darslar orqali o'quvchilarga global darajada ta'lim imkoniyatlari beradi. Bu platformalar orqali o'quvchilar istalgan vaqtda va istalgan joyda o'zlashtirishlari mumkin bo'lgan qiziqishlari bo'yicha kurslarga yozilishlari mumkin.

Veb-konferensiyalar va vebinarlar: Veb-konferensiyalar va vebinarlar, o'quvchilar va o'qituvchilar uchun interaktivlik va aloqada bo'lish imkoniyatlarini yaratadi. Ushbu texnologiyalar orqali darslar, muloqotlar, diskussiyalar va ma'lumot almashinuvlari amalga oshirilishi mumkin.

Interaktiv dars materiallari: Web texnologiyalari orqali interaktiv dars materiallari yaratish mumkin. Misol uchun, interaktiv testlar, animatsiyalar, grafikalar va video materiallar o'quv jarayonini yanada qiziqarli va tushunarli qilishga yordam beradi.

Elektron kutubxonalar va ma'lumotlar bazalari: Web texnologiyalari kutubxonalar va ma'lumotlar bazalariga onlayn kirish imkonini beradi. Bu saytlar

orqali o‘quvchilar ma’lumot topish, ilmiy tadqiqotlar bilan tanishish va ilmiy maqolalar bilan ishlashlari mumkin.

Sotsial media: Sotsial media platformalari, o‘quvchilar va o‘qituvchilar uchun aloqa va ma’lumot almashinuvi imkoniyatlarini yaratadi. Bu platformalar orqali guruhlar yaratish, fikr almashish, yangiliklarni ulashish va o‘quvchilar bilan interaktivlikni oshirish mumkin.

Web texnologiyalari ta’lim sohasidagi imkoniyatlarni kengaytirishga yordam beradi va o‘quvchilar uchun qulaylik yaratadi. Bu texnologiyalar bilimlarni yanada qiziqarli va interaktiv qilishda muhim ahamiyatga ega.

Web texnologiyalarining ta’lim sohasida qo‘llanilishi ko‘plab sohalarda o‘z aksini topadi. Quyida ushbu qo‘llanish turlari va ularga oid tavsiflar jadvallarda keltirilgan.

Online ta’lim platformalari

Platforma turlari	Tavsif	Misollar
MOOC (Massive Open Online Courses)	Keng omma uchun ochiq kurslar.	Coursera, edX, Udacity
LMS (Learning Management System)	Ta’lim jarayonini boshqarish tizimlari.	Moodle, Blackboard, Canvas
Virtual o‘quv platformalari	Real vaqt rejimida o‘qitish imkoniyati.	Zoom, Microsoft Teams, Google Meet

Elektron darslik va resurslar

Resurs turlari	Tavsif	Misollar
E-kitoblar	Elektron shaklda darslik va qo‘llanmalar.	Amazon Kindle, Google Books
Video darsliklar	O‘quvchilar uchun tayyorlangan video materiallar.	YouTube, Khan Academy, LinkedIn Learning
Interaktiv dasturlar	O‘qitishni qiziqarli va samarali qilish uchun dasturlar.	Quizlet, Kahoot!, Duolingo

Kollaborativ o‘quv muhiti

Asboblar	Tavsif	Misollar
Hujjat almashish	Birgalikda hujjatlarni tahrirlash va almashish.	Google Docs, Microsoft OneDrive
Forum va muhokamalar	Ta’lim oluvchilar o‘rtasida muloqot va muhokamalar.	Piazza, Reddit, Discourse
Layfxak dasturlari	O‘qitish jarayonini yaxshilash uchun foydalaniladigan dasturlar.	Trello, Slack, Evernote

Test va baholash tizimlari

Tizim turlari	Tavsif	Misollar
Online test tizimlari	Testlarni yaratish, o'tkazish va natijalarni tahlil qilish.	Google Forms, Quizizz, Socrative
Baholash platformalari	Talabalar natijalarini boshqarish va kuzatish.	GradeScope, Turnitin, ClassMarker

Simulyatsiya va VR (Virtual Reality)

Texnologiya turi	Tavsif	Misollar
Simulyatsiya dasturlari	Amaliy ko'nikmalarni oshirish uchun o'quv simulyatsiyalari.	Labster, PhET Interactive Simulations
VR ta'lim vositalari	Virtual haqiqat orqali interaktiv ta'lim.	Oculus Rift, Google Cardboard, zSpace

Mobil ta'lim ilovalari

Ilova turlari	Tavsif	Misollar
Til o'rganish	Tillarni o'rganish uchun mobil ilovalar.	Duolingo, Babbel, Rosetta Stone
Fanlar bo'yicha ta'lim	Aniq va tabiiy fanlar bo'yicha o'quv dasturlari.	Khan Academy, Photomath, Brilliant
Produktivlik ilovalari	O'qish va o'qitish jarayonini tashkil qilish.	Google Keep, Forest, Todoist

Bu jadvallar ta'lim sohasida web texnologiyalarining qamrovini ko'rsatib beradi va ular ta'lim jarayonini qanday samarali qilishga yordam berishi haqida tasavvur hosil qiladi.

ADABIYOTLAR:

1. Грегг Б. «Производительность систем: Enterprise и Cloud», 2014. https://koptelov.info/publikatsii/digital_technology
2. Bakiyeva, F., & Mirzahmedova, N. (2019). EFFICIENCY OF ONLINE TRAINING. *Theoretical & Applied Science*, (11), 56-58.
3. Bakiyeva, F. R., Primkulova, A. A., & Mirzahmedova, N. D. (2020). Smart And Development Of Modern Education.
4. Toshtemirov D.E., Niyozov M.B., Yuldashev U.A., Irsaliev F.Sh. Resource support of distance course information educational environment // Journal of Critical Reviews ISSN- 2394-5125 Vol 7, Issue 5, 2020, pp. 399-400